

Mads Lyngby Skrubbeltrangs translokationstale

Taler

Mads Lyngby Skrubbeltrang
Rektor på Ørestad Gymnasium

Dato

28. juni 2024

Sted

Ørestad Gymnasium

- 1 Kære studenter, årgang 2024, det vi er vidne til i dag, er en stor bedrift. I dag er
en forløsning – I har alle gjort det der skulle til for at blive studenter, I har
afsluttet, og nu skal I fejres. At se jeres glæde og at se den i fællesskab med
forældre og familie er uovertruffent. I dag falder alt på plads, i dag er tre års
5 arbejdet ved vejs ende – I er nu i mål. Denne dag er en milepæl, og jeg lover jer, at
jeres studentereksamen kommer til at følge jer i lang tid fremover. Tillykke!

- Og ja, dette er en glædens stund, men også en smule vemodigt – nu har vi lige
lært jer at kende, og så skal I videre i livet. Jeg har lært jer at kende som en
10 mangfoldig gruppe, en skønsom blanding af alskens farverige elevtyper, der med
hvert jeres håb og drømme om fremtiden har skabt nærvær her på OEG. For
det, der kendetegner jer er, at I ikke er ens. For hver af jer er der et enestående
individ, og det er en af de spændende ting, der er ved at være på dette sted: man
ser og oplever et meget bredt udsnit af nutidens unge, man oplever storbyens
15 diversitet og den dynamik, der følger med, når mange typer skal være under
samme tag. At det lykkes, at vi når målet, beviser, at her er der plads til alle,
lige gyldig hvilken kultur, religion eller baggrund. På mange måder så minder
OEG mig om den amerikanske storby New York City. Begge steder er der højt
til loftet, man kan møde folk der er anderledes end en selv, og man skal
20 respektere forskellighed, ja faktisk se det som noget positivt, da hverdagen glider
meget nemmere, når man giver plads til forskellighed og er åben overfor nye
indtryk. Den amerikanske forfatter Paul Auster, der i lange perioder i sit liv
boede og arbejdede i New York City og som desværre døde i år, har skrevet
mange romaner med karakterer, der på mange måder repræsenterer den
25 amerikanske folkesjæl og den tidsånd, der kendetegner både amerikanere og os. I
Paul Austers roman **Mand i mørke** fra 2007 møder vi en karakter, der
betegner vores verden, virkelighed og tidsånd således:

"Der er ikke kun en virkelighed. Der er mange virkeligheder. Der er ikke kun én

verden. Der er mange verdener, og de løber parallelt med hinanden, verdener og antiverdener, verdener og skyggeverdener, og hver af disse verdener drømmes eller fornemmes eller skrives af i en anden verden. Hver verden er skabt af en tanke.”

- 35 Nu er Paul Austers bog fiktion, og selvom vi er i en meget virkelig virkelighed, så passer udsagnet om en tid med flere historier og verdener med vores tid her på Ørestad Gymnasium: for hver af jer er der et unikt menneske, og i hver klasse og på hver studieretning finder man flertydigheden. Der er stor forskel på elevtyperne i en biotekklasse, sammenlignet med eleverne i en medieklasse,
- 40 sammenlignet med eleverne i en global society class. I er alle forskellige, og I har kunnet skrive jeres egen historie her på gymnasiet, gennemført jeres uddannelse side om side med studerende, der er meget anderledes end jer selv. Jeg tror, at denne diversitet kommer jer til gode – jeg tror, at I, bevidst som ubevidst, får nemmere ved at begå jer i internationale og mangfoldige miljøer i jeres videre
- 45 færd.

Der er også oplevelser ved at gå på gymnasiet, der peger i retning af det samlende. For selvom I er forskellige, så har I alle skulle være nysgerrige og undrende – også på områder, der ikke har jeres naturlige interesse.

- 50 Studentereksamen indeholder en bred faggruppe, og I har alle vist faglig interesse – måske nogle af jer har vist mest interesse for studieretningsfagene eller valgfagene, men interessen har været der, og I har fået et venligt akademisk skub i den rigtige retning af jeres undervisere. For mange af jer er der allerede nu en idé om, hvad I vil læse i fremtiden, og for andre er der plantet en ide eller
- 55 interesse, der overvejes, og som måske skal modnes i en periode, mens man rejser eller arbejder. Den faglige interesse og fordybelsen har jeg oplevet, når I med stolthed i stemmen har fortalt om jeres yndlingsfag eller yndlingsunderviser, og hvad I har glædet jer til i løbet af årene: om det er studieturen til Tyskland eller Kina, om det er forsøg på 4. sal med besøg af Børn og Ungeministeren, eller om
- 60 det omhandler jeres film, der vandt en Asta til vores filmfestival. Alle disse eksempler er skåret ud af hverdagen og fortæller om jeres tid på OEG. Og som svar på Icekiids tilbagevendende spørgsmål: **Er du dum eller hvad?** kan jeg med sikker stemme på jeres vegne svare nej. I har dog til tider været: vanskelige, vrede, vemodige, vanvittigt venstreorienteret og vrisne. MEN det meste af tiden
- 65 har I været: vidende verdensborgere, vakse, videbegærlige, vibrerende, vellidte, varme og velformulerende, velforberedte, velernærede, vildtvoksende, viljesbestemte og vaskeægte vidunderlige. Vi kommer til at savne jer.

70 I står nu overfor en ny begyndelse. Lidt ligesom da I startede i 1.g – kan I huske det? Kan I huske, da I stod her på første dag? Måske nervøse, måske anspændte, måske tvivlende, måske glade og forventningsfulde? Nu er der gået tre år – og I står igen overfor en ny begyndelse. Og hvad skal man så – rejse? Arbejde? Læse videre med det samme? Filosoffen Hannah Arendt, der ligesom Paul Auster
75 boede mange år i New York City skrev om livet, at det er fuldt af nye begyndelser, og at det er vigtigt at udnytte disse begyndelser, så vi aldrig føler, at vi er styret af andres ideer om, hvordan et liv skal leves. Vi skal samtidig hylde begyndelse, da vi hermed har mulighed for at starte på noget nyt – enten som noget naturligt, eller som en nødvendighed for at komme videre. Hannah
80 Arendt, skriver i sammenhæng med nye begyndelser om vigtigheden ved individets selvstændige tænkning, nysgerrighed og undren, at:

*”...det er ikke handling, der er det tankeløses mest elementære modsætning: det er undren. En undren er ikke noget, man kan tvinge frem. Den er til gengæld heller
85 ikke forbeholdt de få med meget viden eller høj intelligens. Det eneste, en undren kræver, er, at man ikke undertrykker den. At man tænker selv. At man stiller sig til rådighed for den lille forskubbelse, der gør, at vi ser verden helt på ny. Det nye optræder altid imod alle de statistiske loves odds og sandsynlighed; det nye fremstår derfor altid som et mirakel.”*

90 I har nu muligheden for at se verden på ny, som Ahrendt skriver – I skal bare stille jer til rådighed for det nye. Giv plads til overraskelsen, vær åben overfor en mulig ændring af planen eller et pludseligt indspark fra en overraskende side. Hvis der er noget, I har undret jeg over eller gerne vil prøve af, så er det nu,
95 muligheden er der. Husk på at jeres studieliv og arbejdsliv er langt og fyldigt, og det er de færreste, der allerede efter endt studentereksamen kan sige, at livets begivenheder fulgte en lige linje fra studie til arbejde. Der er bump på vejen, der kommer skuffelser og ændringer i planen – drømme der bliver indfriet og drømme der ikke bliver indfriet, kærester der slår op, og SU der skal betales
100 tilbage. Tro mig jeg har været der – og derfor kan jeg sige, at I ikke må være bange for at tage en chance, I må ikke være bange for at prøve jer selv af i nye omgivelser. Livet er langt, og der kan tids nok komme systematik, rutiner, arbejde i kilometervis og masser af pligt for til i morgen. Det er aldrig spildt at stille sig til rådighed for den lille forskubbelse, der gør, at vi ser verden på ny.
105 Lov mig, at I laver en plan, der følger jeres egen vilje, og som Hannah Arendt siger; I skal tænke selv og give drømmene en chance.

110 Det sidste jeg vil sige til jer er, at I må huske, at ingen af jer er gået igennem
gymnasiet helt på egen hånd. Én af de helt store fordele ved vores skoleform er
klassen og det sammenhold, der skabes i de forskellige læringsmiljøer. Når man i
tre år har været sammen med de samme mennesker, så oplever man op og
nedture sammen. Og I har på et eller andet tidspunkt i dette forløb enten
hjulpet en kammerat eller fået hjælp af en kammerat – der er én eller flere, der
115 har været der for jer, og I har været der for andre, når der har været brug for det.
Denne oplevelse af fællesskab og empati er en vigtig del af dannelsesbegrebet,
som jeg forstår det: at være et dannet menneske handler om at være oplyst til at
kunne tænke selvstændigt og træffe de rette valg for sig selv - og andre. I er blevet
trænet i at skabe en forbindelse mellem det selvstændige, det individuelle og
120 verden. Igen tager jeg fat i Hannah Arendt for at belyse jeres situation og det at
være et dannet menneske. Hun skriver, som en kommentar til menneskets
vilkår, at:

125 *”Kriteriet for at kunne vurdere en persons bedømmelse af en situation er således
personens uhildethed, det at være fri for fordomme, på den ene side og
vedkommendes forbundethed med andre på den anden side. Dømmekraft viser
sig på denne måde i en reflekterende form, som det at kunne begribe sig selv som
en del af verden, og i en spontant handlingsorienteret form, hvor man er parat til
at træde ind for den anden og vise omsorg. Personen træder i karakter, når
130 vedkommende træder frem for andre [...].*

Man træder i karakter, når man træder frem for andre. Det har I gjort, og I er
derfor dannede mennesker. Brug denne dannelse fremover, den er unik, og den
kommer til at hjælpe jer. Den kan åbne verden og hermed forbinde jer til
135 verden. Lov mig, at I får sagt tillykke og tak til hinanden, når I nu om lidt skal
køre en festlig vogntur rundt i København.

Jeg har nu kun tilbage at sige, at jeg hermed dimitterer årgang 2024 fra Ørestad
Gymnasium. Tillykke. Tak.

140

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

145

Tags

Translokations-/dimissionstale

Relateret

150 Ida Kirsteins studentertale
28. juni 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mads-lyngby-skrubbeltrangs-translokationstale>

155

160

165

170

175

180

185